

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 27Co/29/2025
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8522201410
Dátum vydania rozhodnutia: 09. 12. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Marek Koščo
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2025:8522201410.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Mareka Košča a členov senátu JUDr. Mareka Kohúta a JUDr. Jozefa Angeloviča v právnej veci žalobcov : 1./ L. M., nar. XX.XX.XXXX, bytom K. XX, XXX XX W. nad B., X./ V. M., nar. XX.X.XXXX, bytom K. XX, XXX XX W. nad B., žalobcovia v 1. a 2. rade zastúpení opatrovníčkou F. M., nar. XX.X.XXXX, bytom K. XX, XXX XX W. nad B., X./ W. M., nar. XX.X.XXXX, bytom K. XX, XXX XX W. nad B. a X./ V. M., nar. X.X.XXXX, bytom K. XX, XXX XX W. nad B., všetci právne zastúpení: V. X. Potoček, advokát, so sídlom Čajakova 5, 040 01 Košice, IČO: 32 465 238, proti žalovanému: J. B., nar. XX.X.XXXX, bytom K. XX, XXX XX W. nad B., právne zastúpený: JUDr. Michal Barnovský, advokát, Námestie generála Štefánika 532/7, 064 01 Stará Ľubovňa, IČO: 53 287 461, v konaní o ochranu oprávnených dedičov a o vydanie dedičstva, o odvolaní žalovaného proti medzitýmnemu rozsudku Okresného súdu Stará Ľubovňa č. k. 5 C/75/2022 - 291 zo dňa 15. mája 2025 rozhodol

rozhodol:

P o t v r d z u j e medzitýmny rozsudok Okresného súdu Stará Ľubovňa .

odôvodnenie:

1. Okresný súd Stará Ľubovňa (ďalej len súd prvej inštancie) v konaní o ochranu oprávnených dedičov a o vydanie dedičstva medzitýmnym rozsudkom rozhodol takto :

I. Sú d u r č u j e, že základ nároku žalobcov v 1. - 4. rade domáhať sa voči žalovanému vydania majetku v zmysle § 485 a § 474 ods. 1., 2 Občianskeho zákonníka, ktorý majetok žalovaný nadobudol v dedičskom konaní po poručiťke R. B., nar. X.X.XXXX, zomr. XX.X.XXXX, vedenom na Okresnom súde Stará Ľubovňa pod sp. zn. XD/XXX/XXXX, X. XXX/XXXX, a to v rozsahu zodpovedajúcom ich zákonným dedičským podielom, j e d a n ý .

II. O trovách konania bude rozhodnuté v konečnom rozsudku.

2. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že žalobcovia v 1. - 4. rade podali na tunajšom súde dňa 21.10.2022 žalobu, ktorou sa domáhali, na podklade ustanovenia § 485 Občianskeho zákonníka, vydania spoluvlastníckych podielov na nehnuteľnostiach nachádzajúcich sa v obci K., ako aj vyplatenia polovice z hodnoty XX,XXX,XX eur z poľnohospodárskych pozemkov a lesných pozemkov nachádzajúcich sa v katastrálnom území K. a polovice z hodnoty 208,96 eur z lesných pozemkov v katastrálnom území V., a to tak, ako je to presne špecifikované v petite podanej žaloby.

3. V odôvodnení žaloby uviedli, že predmetom návrhu na ochranu oprávnených dedičov a vydanie dedičstva je rodičovský rodinný dom žalobcov súp. č. XX, v k.ú. K., v ktorom žalobcovia bývajú a rodičovský majetok, ktorý žalobcovia ako deti pôvodne nadobudli po svojich rodičoch ako dedičstvo, ale prostredníctvom prevodu rodičovského domu a majetku po rodičoch v prospech , teraz už nebohej poručiťky ich sestry R. B., ktorá sa pred svojou neočakávanou a nepredpokladanou smrťou zaviazala postarať sa o svojich súrodencov, bol prevedený na teraz už nebohú R. B.. Nebohá poručiťka R. B. sa vydala za žalovaného J. B. a po sobáši okolo roku cca 1992 odišla bývať k manželovi do B., do rodičovského domu jeho rodičov. Po smrti rodičov V. a V. M. sa poručiťka R. B. aj s manželom

pristáhovali okolo roku 1994 až 1996 do rodičovského domu žalobcov. Poručiiteľka R. bola ochotná postarať sa o žalobcov, teda o svojich súrodencov L., V., W. a V. M. bývajúcich v rodičovskom rodinnom dome súp. č. XX, k.ú. K., najmä o L. a V. M., ktorí trpia určitou formou mentálneho aj fyzického postihnutia. Všetci ostatní - šiesti súrodenci K., F., W., V., L. a V. M. boli preto ochotní previesť (prepísať) všetok majetok po rodičoch na svoju sestru R. B., čo sa aj stalo. Po dedičskom vysporiadaní o rodičoch a po majetkovom vysporiadaní sa súrodencov s K. L. v prospech sestry R. B., súrodenci v darovacej zmluve zo dňa XX.XX.XXXX previedli na R. B. r. M. aj rodičovský rodinný dom súp. č. XX v K. a zriadili doživotné vecné bremeno k rodinnému domu v prospech postihnutých súrodencov L. a V. M.. V uvedenej darovacej zmluve a obdarovaná R. B. zároveň zaviazala, že bude svojim darujúcim súrodencom, bývajúcim v spoločnej domácnosti, W., V., L. a V. poskytovať potrebnú pomoc a starostlivosť. Neskôr R. okolo roku 2004 až 2007 prevzala aj súdom ustanovené opatrovníctvo nad svojimi postihnutými súrodencami L. a V. M.. Poručiiteľka R. B. však zomrela dňa XX.XX.XXXX. V máji 2021 prebehlo dedičské konanie, kde bez prizvania ostatných zákonných dedičov žalovaný „ako jediný dedič“ zdedil po svojej manželke všetky rodičovské majetky žalobcov v hodnote 173.357,28 eur. Žalovaný zdedil obývaný rodičovský rodinný dom žalobcov aj so zastavanými pozemkami, na ktorom dom stojí v hodnote 67.280,00 eur. Po odpočítaní dlhov žalovaný zdedil spolu čistú hodnotu dedičstva v hodnote 174.326,53 eur. Po dedičskom konaní začal sa žalovaný prejavovať majetnícky, panovačne, agresívne a vulgárne voči žalobcom. Začal žalobcom vykrikovať, že dom patrí jemu a oni majú z domu vypadnúť, začal vyhadzovať žalobcom veci z domu von a F. M., opatrovníčke, začal vykrikovať, že on sa o jej súrodencov starať nebude, preto majú z domu všetci vypadnúť. Po smrti poručiiteľky R. B., teda najmä po dedičskom konaní, začala panovať v rodinnom dome, v ktorom žalovaný býva spoločne so žalobcami, veľmi dusná a neznesiteľná atmosféra. Vzhľadom na to, že žalobcovia v 1. - 4. rade neboli účastníkmi dedičského konania po poručiiteľke R. B., pričom majú za to, že v zmysle § 474 Občianskeho zákonníka mali byť účastní dedičského konania ako dedičia v druhej zákonnej skupine, domáhajú sa voči žalovanému vydania dedičstva podľa výšky ich dedičských podielov a náhrady trov konania.

4. Žalovaný vo vyjadrení k žalobe zo dňa 11.4.2023 uviedol, že nárok žalobcov v plnom rozsahu popiera a považuje ho za nedôvodný. Žalovaný nepopiera, že ako manžel poručiiteľky R. B. sa stal jediným dedičom celého dedičstva, resp. majetku po poručiiteľke v zmysle uznesenia Okresného súdu Stará Ľubovňa, sp. zn. XD/XXX/XXXX, X. XXX/XXXX zo dňa XX.XX.XXXX. Dedičstvo pritom nadobudol ako dedič v druhej skupine v zmysle § 474 ods. 1 Občianskeho zákonníka, nakoľko s manželkou nemali deti, manželkine rodičia nežili a nikto iný s nimi netvoril spoločnú domácnosť. Žalovaný však popiera tvrdenie, aby žalobcovia tvorili s poručiiteľkou spoločnú domácnosť a rovnako popiera, aby žalobcovia boli odkázaní výživou na poručiiteľku. Žalovaný nepopiera tvrdenie, že manželka žalovaného žila spolu so žalobcami v jednom rodinnom dome, súpisné číslo XX, avšak len táto samotná skutočnosť ipso facto neznamená, aby so žalobcami aj tvorila spoločnú domácnosť. Ďalej uviedol, že žalobcovia sú súrodenci poručiiteľky, preto by sa mohli stať dedičmi ž v prípade dedenia v tretej dedičskej skupine v súlade s § 475 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Má za to, že vzťah medzi žalobcom v 1. rade, žalobcom v 2. rade a manželkou žalovaného bol vzťahom medzi opatrovancom a opatrovníkom, pričom povinnosťou manželky žalovaného nebolo živiť žalobcu v 1. rade a ani žalobcu v 2. rade a žalobca v 1. rade a žalobca v 2. rade preto neboli odkázaní na poručiiteľku, pričom títo mali príjem, nakoľko boli a aj naďalej sú poberatelia invalidného dôchodku a navyše manželka žalovaného poberala na opatrovanie žalobcu v 1. rade a žalobcu v 2. rade opatrovateľský príspevok, a teda výkon prác súvisiacich s výkonom opatrovateľskej činnosti bol hodnotený a aj odmeňovaný ako poskytovanie opatrovateľskej služby. Žalovaný ďalej poukázal na to, že žalobca v 3. rade a žalobca 4. rade hospodárili samostatne od žalovaného a jeho manželky, mali samostatný príjem nezávislý od príjmu manželky žalovaného, bývali v osobitných izbách, žili si svojim vlastným životom a netvorili s manželkou žalovaného spoločnú domácnosť, pričom navyše ani samotní žalobcovia vo vzťahu k žalobcovi v 3. rade a žalobcov v 4. rade neuvádzajú žiadne konkrétne skutočnosti, z akého dôvodu by vôbec mali byť považovaní za dedičov v zmysle § 474 Občianskeho zákonníka. Žalovaný tvrdí, že z ustálenej judikatúry vyplýva, že pokiaľ manželstvo trvá a manželia sa podieľajú na hrade spoločných potrieb, a teda žijú v trvalom spotrebnom spoločenstve, založenie ďalšej spoločnej domácnosti jedným z manželov v inom spotrebnom spoločenstve nemožno z hľadiska § 115 Občianskeho zákonníka právne uznať. Zastáva názor, že tvrdenia žalobcov o tom, že tvorili spoločnú domácnosť s manželkou žalovaného, ale žalovaný už túto spoločnú domácnosť s nimi netvoril, a teda manželka žalovaného mala tvoriť akési dve separátne domácnosti, a to jednu so svojim manželom a druhú so svojimi štyrmi súrodencami, spochybňuje žalobcami tvrdenú existenciu spoločnej domácnosti, akcentujúc pri tom fakt, že majetok žalovaného a jeho manželky bol v právnom režime bezpodielového spoluvlastníctva manželov. Žalovaný vyslovuje presvedčenie, že on ako jediný dedič v druhej skupine je dedičom po svojej manželke a žiaden iný

subjekt (teda ani žiaden zo žalobcov) nespĺňa podmienky v zmysle § 474 Občianskeho zákonníka, a teda v prípade žalobcov absentuje aktívna vecná legitímácia v spore. Záverom uvádza, že nárok žalobcov spochybňuje aj nezrozumiteľnosť a neurčitosť navrhnutých výrokov rozhodnutia a zároveň skutočnosť, že na pomerne veľké množstvo nehnuteľností, za ktoré žalobcovia požadujú od žalovaného finančnú náhradu, sa nevzťahuje zákaz drobenia, a teda keďže naturálna reštitúcia je dobre možná, požadovaný nárok odporuje § 485 ods. 2 Občianskeho zákonníka v spojení s § 458 ods. 1 Občianskeho zákonníka.

5. Žalobcovia podaním zo dňa 26.11.2024 predložili súdu návrh na úpravu petitu žaloby podľa § 139 CSP. Súd na pojednávaní dňa 16.4.2025 pripustil zmenu petitu tak, ako to predniesol, resp. ako to navrhol právny zástupca žalobcov v podaní zo dňa 26.11.2024.

6. Súd prejednal vec na pojednávaní dňa 16.4.2025, na ktorom vykonal dokazovanie oboznámením listinných dôkazov a výsluchom žalobkyne v 1. rade L. M., žalovaného J. B., svedkyne N. L., svedka B. L. a svedkyne F. M..

7. Z výsluchu žalobkyne v 1. rade L. M. vyplynulo, že v čase, keď žila sestra R. B., všetci žili dolu v dome, všetko sa robilo dolu, varili dolu, všetci pokope. Dolu mali kuchyňu, dvaja bratia mali jednu izbu spoločne a ďalší brat mal tiež svoju izbu. Kúpeľňu používali iba jednu, ktorá sa nachádza hore, tú istú kúpeľňu používali aj poručiťka s manželom. V domácnosti to vtedy fungovalo tak, že varila aj ona aj R., varilo sa spoločne. V chladničke nemali rozdelené veci, ktoré sú ich a ktoré žalovaného a nebohej R.. Pokiaľ ide o upratovanie, všetko upratovala ona (žalobkyňa v 1. rade, pozn. súdu), aj dolu, aj hore. Kúrenie zabezpečoval brat W., drevo kupoval z urbariátu. Nákup do domácnosti robila sestra R., ona na nákupy nechodievala. Elektrina bola písaná na žalovaného, ale všetko uhrádzal brat. Jedli spoločne, mali spoločný stôl, jednu chladničku, tá bola na poschodí. Pokiaľ išlo o pranie, tak prala aj sestra, aj ona, skladanie a žehlenie vecí taktiež robila aj ona, aj sestra R.. Keď išli prať, nemali označené, ktoré práce prostriedky sú ich a ktoré poručiťky R., to mali spoločné. Chovali aj hospodárske zvieratá, o všetko sa starala ona s bratom. Krmivo zabezpečoval brat M. o, on to aj financoval. Mali svine, kravu, teľa. Keď zvieratá vyrástli, bola zabíjačka, na ktorej sa zúčastňovali všetci. Mäso uložili do mrazničky, mali jednu mrazničku. Mäso sa nedelilo zvlášť pre nich a zvlášť pre žalovaného a nebohú Ivetu. Vykonyvali sa aj rekonštrukčné práce a úpravy na rodinnom dome, v ktorom bývali, vštko za ich peniaze, za bratove, na týchto prácach sa podieľal každý.

8. Z výpovede žalovaného vyplynulo, že s manželkou, neb. R. B. prišli bývať do K. asi v roku 1996, resp. 1995. V tom čase boli hore v dome tri izby, dolu boli dve a dolu bola ešte pivnica. Všetko sa potom začalo prerábať, a to zhora až dolu. V tom čase chodieval na týždňovky do N., v piatok prišiel domov, v sobotu robili celý deň až do noci. On je murár, takže on vykonával tieto práce, pričom je pravdou, že ostatní mu pomáhali. Tieto práce bolo nutné vykonať, pretože keď tam prišiel, všetky okná prepúšťali, bolo potrebné podkladať pod ne handry, pretože cez ne pretekalo. keď prebiehali rekonštrukčné práce na dome, pracovali všetci, teda W., V., L. a V.. Rekonštrukciu financoval prevažne on, nebohá manželka počas týždňa zabezpečila potrebné veci a vzhľadom na to, že on mal finančný príjem, väčšinu financoval on. Nákupy do domácnosti zabezpečovala nebohá manželka, stále zobrala raz jedného, raz druhého, aby videli, čo koľko stojí. On chodil do roboty, toto bola jej úloha. Pokiaľ ide o kúrenie, najprv tam bol len jeden pec, ktorý vyhrieval obývačku a aj spálňu, kde spali. Potom sa muselo prerábať tak, aby každý mal svoju miestnosť. Keď tam prišiel on, tak nemali traktor, neskôr W. zabezpečil traktor a vzájomne si pomáhali. On pri týchto prácach pomáhal len keď mal čas a to väčšinou v sobotu. Pokiaľ išlo o finančné príjmy, k tomu uviedol, že W. nerobil stále, robil len občas, keď niekto ho zobral do práce, pokiaľ ide o V., ten pracoval dlhé roky v T.. V domácnosti varili L. s R., väčšinou varila R. a L. jej pomáhala, či už s varením alebo upratovaním. Kuchyne nemali oddelené. Keď sa chovalo, musela sa kúpiť 350 l mraznička, tá bola na verande, jedna menšia mraznička bola v kuchyni a chladnička bola hore, pretože nebolo ju kde dať. Pokiaľ ide o suroviny a potraviny, ktoré boli v mrazničke a chladničke, tieto neboli rozdelené pre neho a nebohú R. a pre žalobcov, všetko bolo spoločné. On chodieval do roboty, nestaral sa o to. Keď prebiehali zabíjačky, väčšinou bol pri nich prítomný on a zvyčajne sa zavolať nejaký mäsiar. Bolo potrebné, aby to niekto riadil, tak to zabezpečoval on. Pokiaľ ide o stravovanie, resp. stolovanie v domácnosti, tak vo Vianočné a Veľkonočné sviatky jedli spoločne, pokiaľ ide o nedeľu tak kedy-ako.

9. Z výsluchu svedkyne N. L. vyplynulo, že keď si čítala návrhy, resp. vyjadrenie žalovaného, bola prekvapená, pretože nič, čo tam je napísané, nie je pravda. Má za to, že nebola tam oddelená domácnosť, ale že všetci tvorili spoločnú domácnosť. Chodievala tam od malička často. Svedkyňa na otázku, kto zabezpečoval v danej domácnosti varenie, pranie, kúrenie a starostlivosť o zvieratá uviedla, že všetky tie práce robili všetci spoločne. Nákupy robila väčšinou nebohá R., niekedy išli na nákupy spoločne so žalovaným. Čo sa týka stravovania, všetko sa pripravovalo dolu v kuchyni na prízemí, tam sa pripravovali raňajky, obedy aj večere. Kým ešte nebohá R. žila, chladnička bola iba hore na poschodí, kde sa všetky potraviny odložili a tam bola napr. saláma, slanina, nejaké jogurty. Všetko bolo

spoločné, neboli žiadne oddelené poličky. Keď tam boli na návšteve, všetci sedeli dolu v kuchyni, pri jednom stole. Dávali si tam raňajky, obed, kávu alebo koláč poobede, proste tam trávili čas. Čo sa týka starostlivosti o zvieratá, tak tú zabezpečovala prevažne žalobkyňa L. a je pravdou, že aj žalovaný sa zapájal do týchto prác, samozrejme v rámci jeho možností. Pokiaľ ide o zabezpečovanie kúrenia v dome, to väčšinou robil W., teda brat prítomnej žalobkyne, on robil väčšinou všetko okolo dreva. Keď prišli na návštevu, tak väčšinou boli všetci spolu hore v obývačke, dali si kávu, poprípade koláč, všetci sa tam rozprávali spolu. Na otázku, či sa svedkyňa vie vyjadriť, či mala nejaké informácie o dedičskom konaní po poručiťke R., resp. či sa to dozvedela a ako sa to dozvedela, uviedla, že žalovaný jej povedal, že dedičské konanie bude, a že ku dedičskému konaniu budú prizvaní všetci súrodenci s tým, že ju poprosil, aby napísala všetky potrebné údaje, teda meno, dátumy narodenia, rodné čísla, že to potrebuje k dedičskému konaniu pre pani notárku. Na ďalšie otázky svedkyňa odpovedala, že nebohá R. mala vedomosť o všetkých príjmoch v rodine, pretože ona v podstate hospodárila so všetkými tými finančnými prostriedkami a z týchto financií, teda z tých spoločných financií sa financovali všetky náklady, teda či už na potreby domácnosti alebo na rekonštrukciu domu, na opravu strechy. Má vedomosť o tom, že nebohá R. vravela, že žalovaný je na invalidnom dôchodku, a teda má nižší príjem, až keď všetky príjmy dajú dokopy, tak potom môžu urobiť nejakú rekonštrukciu, teda opravu domu alebo napr. strechy. Svedkyňa uviedla, že má vedomosť o tom, že nebohá R. mala dochovať L. a V. a nakoľko tam bývali spolu, tak mala pomáhať aj W. a V..

10. Z výpovede svedka B. L. vyplynulo, že do domácnosti žalobcov a žalovaného chodieval dosť často, chodieval tam pomáhať so senom, v zime napr. odhŕňať sneh, pokrímiť a takéto veci. V tej domácnosti prala a varila R. s L. a aj o domácnosť a hospodárske zvieratá sa starala R. a L., oni si to podelili. Pokiaľ ide o zabezpečovanie dreva a kúrenie, to robili W., V. a V., oni zabezpečovali drevo, chodili do lesa spúšťať a pripravovať drevo, žalovaný ho potom chodil zväzať s traktorikom. Osoby, ktoré bývali v tomto dome, sa zdržiavali všetky dolu v kuchyni, pri raňajkách, pri obede, tam sa varilo a všetko sa tam robilo. Len keď prišla nejaká návšteva, tak sa išlo o poschodie vyššie. Pokiaľ má vedomosť, tak v dome bola jedna chladnička, k tejto bol voľný prístup a potraviny, ktoré tam boli uložené, boli spoločné. Podľa názoru svedka sa nebohá R. B. starala o L. a V., navarila, poprala, rozprávala sa, keď bolo treba išla aj k doktorovi. Hodnotí to ako dobrú starostlivosť.

11. Z výsluchu svedkyne F. M. vyplynulo, že dom, ktorý je predmetom tohto konania, postavili jej rodičia, zaplatil to brat V.. Keď sa vrátila sestra R. so žalovaným z B. späť, už všetko bolo hotové, čiže okná, dvere, zárubne, voda bola urobená, odpady boli porobené. Pokiaľ sa má vyjadriť k tomu, ako sa v tom dome žilo, tak bolo tam perfektne, dobre bolo. Kým žila ešte nebohá R., elektrinu platil V., a zbytok sa všetko platilo z peňazí L. a V., ktorí boli pozbavení spôsobilosti na právne úkony. Nebohá R. mala kontrolu aj nad príjmami V. a W., ich peniaze išli do domu a nemôže to poprieť, aj švagrove peniaze, teda peniaze žalovaného, taktiež išli do domu, teda všetko. Na otázku, ako svedkyňa získala vedomosť o dedičskom konaní, uviedla, že raz prišiel žalovaný z G., zamával papierom a povedal, že všetko je jeho. Po dedičskom konaní museli niekoľkokrát volať políciu, pretože žalovaný robil bordel, vyhádzal jej veci. Pokiaľ ide o rekonštrukciu domu, tú robili firmy, ale pri tej rekonštrukcii pomáhali všetci členovia domácnosti. Čo sa týka starostlivosti o zvieratá, to zabezpečovali všetci, to nemôže povedať. K príjmom žalobcov uviedla, že čo sa týka W. M., ten pracoval niekedy v J. ale jeho výplaty nevidela, to všetko mala sestra R.. Čo sa týka V. M., má vedomosť iba to, že bol zamestnaný v Y., v V., ale vedomosť o jeho príjmoch nemá, to všetko vedela sestra R., ona mala všetky účty komplet. Má tiež vedomosť o tom, že V. pracoval v zahraničí, ale bolo to asi 30-40 rokov, keď sa brali sestra R. a žalovaný. Drevo zabezpečoval žalobca W., on financoval nákup, naftu, benzín, všetko. Pokiaľ ide o samotný proces zabezpečovania dreva, uviedla, že majú traktor, tak sa to doviezlo a zabezpečilo, má tým na mysli jej priateľa. Je pravdou, že chodieval aj jej švagor, t.j. žalovaný, ale musela byť zabezpečená nafta.

12. V prejednávanej veci nebola spornou skutočnosť, že žalobcovia v 1. - 4. rade a žalovaný s manželkou R. B., ktorá bola sestrou žalobcov v 1. - 4. rade, bývali spoločne v rodinnom dome v K. č. XX, kde žalobcovia v 1. - 4. rade a žalovaný bývajú aj v súčasnosti. Manželka žalovaného R. B. zomrela dňa XX.X.XXXX. Dedičské konanie po poručiťke R. B. prebehlo na Okresnom súde Stará Ľubovňa, prostredníctvom notára V.. X. M. pod sp. zn. XD/XXX/XXXX. Z uznesenia o dedičstve č.k. XD/XXX/XXXX zo dňa 24.5.2021 vyplýva, že notár (i) schválil návrh o vyporiadaní BSM predložený pozostalým manželom poručiťky; (ii) určil všeobecnú hodnotu majetku v sume 176.505,03 eur, výšku dlhov v sume 2.178,50 eur a čistú hodnotu dedičstva v sume 174.326,53 eur; (iii) potvrdil nadobudnutie dedičstva J. B., manželovi poručiťky. V odôvodnení uznesenia notár konštatoval, že poručiťka zomrela ako vydatá bezdetná, jediným dedičom zo zákona v II. dedičskej skupine v zmysle § 474 Občianskeho zákonníka je J. B., manžel poručiťky.

13. Z uznesenia Štátneho notárstva v M. G. č. D 63/89 zo dňa 3.4.1989 plynie, že v dedičskom konaní po poručiťke V. M. (matke žalobcov v 1. - 4. rade a neb. manželke žalovaného) nadobudli rodinný dom č. XX v kat. úz. K. s mašťalou, stodolou, zastavanou plochou na ktorej dom stojí a spáľňu dedičia V. M. (manžel poručiťky), F. M., K. M., V. M., V. M., R. M., L. M. a W. M., každý v podiele X/X. Poľnohospodársku pôdu v soc. užívaní prebral V. M., manžel poručiťky, s povinnosťou v prípade vyplatenia za tieto pozemky vyplatiť každému z detí 1/8 z peňažnej čiastky, ktorá bude vyplatená.

14. Z uznesenia Štátneho notárstva v Starej Ľubovni č. D XXX/XX-XX zo dňa 17.10.1991 vyplýva, že v dedičskom konaní po poručiťkovi V. M. (otcovi žalobcov v 1. - 4. rade a neb. manželky žalovaného) podiely na rodinnom dome č. XX v kat. úz. K. s vedľajšími stavbami dedičia: F. M., K. L., V. M., V. M., L. M., R. M. a W. M., každý v podiele X/X.

15. Z darovacej zmluvy zo dňa 20.2.1996 mal súd preukázané, že darcovia na jednej strane - F. M., V. M., V. M., L. M. a W. M. a obdarovaná R. B. na druhej strane uzavreli darovaciu zmluvu, na základe ktorej darcovia darovali svoje spoluvlastnícke podiely svojej sestre R. B. bezodplatne a obdarovaná tento dar prijala. Podľa bodu V. darovacej zmluvy obdarovaná zriaďuje darcom V. M. a L. M. vecné bremeno, ktoré spočíva v práve doživotného bývania a užívania prízemných priestorov a príslušenstva predmetného rodinného domu a pozemku. Obdarovaná poskytne týmto darcom potrebnú pomoc. Títo darcovia vecné bremeno v rozsahu, ako je uvedené, prijímajú.

16. Právne svoje rozhodnutie odôvodnil súd prvej inštancie ustanoveniami § 460 Občianskeho zákonníka (ďalej len OZ) a taktiež ustanoveniami § 474 ods. 1 OZ, § 115 OZ, § 485 ods. 1 OZ a ustanoveniami § 212 ods. 1, 2 CSP, § 214 ods. 1 CSP.

17. Uviedol, že žalobcovia v 1. - 4. rade sa po úmrtí poručiťky R. B., ich sestry, domáhajú vydania dedičstva voči žalovanému J. B., s odôvodnením, že napriek tomu, že prichádzali do úvahy ako dedičia v druhej dedičskej skupine (§ 474 ods. 1 OZ), t.j. žili s poručiťkou R. B. najmenej po dobu jedného roka pred jej smrťou a z toho dôvodu sa starali o spoločnú domácnosť, k dedičskému konaniu prizvaní neboli a dedičstvo nadobudol len žalovaný J. B., manžel poručiťky.

18. Žalovaný dedičské právo žalobcov v 1. - 4. rade poprel. Tvrdil, že on a nebohá R. B. mali samostatnú domácnosť. Odmietol tvrdenie žalobcov o tom, že tvorili spoločnú domácnosť aj so žalobcami v 1. - 4. rade.

19. Vyššie citované ustanovenie § 474 ods. 1 OZ ako podmienku zaradenia fyzickej osoby do druhej dedičskej skupiny ustanovuje: 1/ spolužitie domnelého dediča a poručiťka v spoločnej domácnosti a zároveň 2/ osoba sa starala o spoločnú domácnosť alebo (vzhľadom na vek resp. zdravotný stav) bola výživou na poručiťka odkázaná.

20. Vzhľadom na to, že medzi stranami bolo sporné to, či žalobcovia v 1. - 4. rade sú oprávnenými dedičmi po poručiťke R. B. súd sa zaoberal prejudiciálne otázkou, či žalobcovia v 1. - 4. rade prichádzajú do úvahy ako dedičia v druhej dedičskej skupine (§ 474 OZ) z titulu tzv. spolu žijúcich osôb.

21. Ďalej súd prvej inštancie uviedol, že spoločnou domácnosťou poručiťka a ďalších osôb (§ 115 OZ) treba rozumieť skutočné spolužitie v spotrebnom spoločenstve všetkých týchto osôb, ktoré prispievajú na úhradu spoločných potrieb podľa svojich možností a schopností, a každá z nich si ďalej obstaráva v rámci tohto spoločenstva to, čo potrebuje, pričom pomáha aj ostatným. Podľa potrieb sa členovia spoločnej domácnosti podieľajú na všetkých výhodách tohto spoločenstva, či už ide o spoločné bývanie, stravovanie, ošatenie, zábavy, výlety a pod. (porovnaj R 34/1960).

22. Za spolužijúce osoby poručiťka treba považovať napr. družku poručiťka, jeho dospelých súrodencov, vzdialenejších príbuzných, nevlastné deti atď. a to za predpokladu, že žili s poručiťkom v spoločnej domácnosti aspoň rok pred smrťou poručiťka a starali sa o spoločnú domácnosť alebo boli odkázaní na výživu poručiťka. Spolužijúca fyzická osoba musí žiť v spoločnej domácnosti tak, akoby bola členom rodiny; takéto spolužitie musí byť podľa úmyslu účastníkov trvalé a musí trvať i v čase smrti poručiťka a v rozhodnej dobe jedného roka muselo existovať nepretržite bez prerušenia. Spoločná domácnosť spravidla predpokladá spoločné bývanie, preto nepostačujú napr. občasné návštevy. Preukázanie uvedených skutočností zaťažuje žalobcov. K otázkam spolužitia dvoch osôb sa objektívne môžu vyjadrovať ako svedkovia len tie osoby, ktoré poznajú dôverné pomery poručiťka a žalobcu, teda v zásade pôjde o osoby, ktoré s členmi tvrdenej spoločnej domácnosti majú bližší vzťah. (viď rozsudok Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 5Co/10/2021 zo dňa 26.4.2022).

23. Konštatoval, že z výsledkov vykonaného dokazovania vyplynulo, že žalobcovia v 1. - 4. rade v rozhodujúcej dobe, t.j. minimálne jeden rok pred smrťou poručiťky R. B. žili v nehnuteľnosti - v ich rodičovskom dome v obci K. (ktorého vlastníkmí boli pôvodne ich rodičia a následne jednak v dedičskom konaní ako aj titulom darovacích zmlúv sa stala výlučnou vlastníčkou tohto domu a príťahlých nehnuteľností poručiťka R. B., ktorá zároveň prijala osobný záväzok poskytnúť potrebnú pomoc žalobcom v 1. a 2. rade), a to všetci títo súrodenci (žalobcovia v 1. - 4. rade a nebohá R. B.) a od roku

1995 resp. 1996 aj žalovaný, v spoločnej domácnosti, všetci sa podľa svojich schopností a možností spoločne podieľali na chode tejto domácnosti, a to jednak finančne, ale aj spoločným vykonávaním prác súvisiacich s domácimi prácami, starostlivosťou o hospodárske zvieratá a ich spracovávaním, s rekonštrukciou domu. Taktiež sa spoločne stravovali, prijímali návštevy, trávili voľný čas.

24. Uvedené skutočnosti vyplynuli okrem výpovede žalobkyne v 1. rade aj zo svedeckých výpovedí N. L., B. L. a F. M., ale aj z výpovede samotného žalovaného, ktorý aj keď vo svojich písomných vyjadreniach v podstate poprel, že by spoločne s poručiiteľkou R. B. tvorili spoločnú domácnosť aj so žalobcami 1. - 4. rade, avšak vo výpovedi pred súdom dňa 16.4.2025, okrem iného, uviedol aj to, že „... s manželkou, neb. R. B. prišli bývať do K. asi v roku XXXX, resp. XXXX. V tom čase bol rodinný dom č. XX v K. v takom stave, že bolo nutné ho prerobiť. On je murár, takže tieto práce vykonával on, avšak na rekonštrukčných prácach sa podieľali všetci, teda W., V., L. a V.. Nákupy do domácnosti zabezpečovala nebohá manželka so žalobcami, on chodil do roboty, toto bola jej úloha. Pokiaľ ide o kúrenie, najprv t m bol len jeden pec, ktorý vyhrieval obývačku a aj spálňu, kde spali, potom sa to prerábalo t k, aby každý mal svoju miestnosť. Spočiatku nemali traktor, neskôr W. zabezpečil traktor a vzájomne si pomáhali pri zabezpečovaní dreva, on pri týchto prácach pomáhal len keď mal čas, a to väčšinou v sobotu. V domácnosti varili L. s R., väčšinou varila R. a L. jej pomáhala, či už s varením alebo upratovaním. Kuchyne nemali oddelené. Keď sa chovalo, musela sa kúpiť 350 l mraznička, tá bola na verande, jedna menšia mraznička bola v kuchyni a chladnička bola hore, pretože nebolo ju kde dať. Pokiaľ ide o suroviny a potraviny, ktoré boli v mrazničke a chladničke, tieto neboli rozdelené pre neho a nebohú R. a pre žalobcov, všetko bolo spoločné. On chodieval do roboty, nestaral sa o to. Keď prebiehali zabíjačky, väčšinou bol pri nich prítomný on a zvyčajne sa zavolať nejaký mäsiar. Bolo potrebné, aby to niekto riadil, tak to zabezpečoval on. Pokiaľ ide o stravovanie, resp. stolovanie v domácnosti, tak vo Vianočné a Veľkonočné sviatky jedli spoločne, pokiaľ ide o nedeľu tak kedy-ako.

25. Rovnako z výpovede žalobkyne v 1. rade L. M. a z výpovedí svedkov N. L., B. L. a F. M. (ktoré sú podrobnejšie rozpísané v predchádzajúcom texte) mal súd preukázané, že žalobcovia v 1. - 4. rade, ich sestra nebohá R. B. a jej manžel žili od roku XXXX, resp. XXXX v rodinnom dome v K. č. XX. Všetci v podstate zhodne uviedli, že v uvedenom dome sa viedla jedna spoločná domácnosť, všetci sa podieľali na domácich prácach a starostlivosti o domáce zvieratá. Taktiež všetci sa podieľali na rekonštrukčných prácach ich rodinného domu, tieto práce vykonávali spoločne a rovnako spoločne sa podieľali aj na financovaní týchto práce.

26. V zmysle ustanovenia § 212 ods. 2, veta prvá, CSP sa rozsudkom rozhoduje o celej prejednávanej veci. Výnimkou z tejto zásady civilného procesu je čiastočný rozsudok a medzitimný rozsudok.

27. Predpokladom vydania medzitimného rozsudku je účelnosť a tá bude naplnená vtedy, keď by si určenie výšky nároku vyžadovalo podrobné a časovo náročné dokazovanie, pričom sa javí byť účelné v prvom rade ustálenie otázky opodstatnenosti uplatneného nároku. Ak súd dospeje k záveru, že základ nároku alebo dôvod žaloby je opodstatnený, t.j. že je tu právo, od ktorého celkom alebo sčasti závisí rozhodnutie vo veci samej, vydá medzitimný rozsudok, v ktorom výroku konštatuje, že uplatnený základ alebo dôvod žaloby je opodstatnený a zároveň uvedie, že o výške nároku rozhodne v konečnom rozsudku. Záporný medzitimný rozsudok nie je možné vydať, keďže pokiaľ súd dospeje k záveru, že základ nároku nie je opodstatnený, zamietne celú žalobu a takýto rozsudok je už rozsudkom konečným (komentár k Civilnému sporovému poriadku, WK).

28. Taktiež uviedol, že vzhľadom na skutočnosť, že žalovaný základ nároku neuznáva a špecifikácia dedičských podielov, ktoré by mal žalovaný vydať žalobcom v 1. - 4. rade, vzhľadom na pomerne veľké množstvo nehnuteľností, ktoré boli predmetom dedičstva po poručiiteľke R. B., by si vyžadovalo podrobné a časovo náročné dokazovanie, súd zo zreteľom na vyššie uvedené rozhodol v zmysle § 214 ods. 1 CSP medzitimným rozsudkom o základe nároku žalobcov v 1. - 4. rade tak, že tento je daný.

29. V zmysle § 262 ods. 1 CSP o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

30. Vzhľadom na to, že súd týmto medzitimným rozsudkom rozhodol len o základe nároku žalobcov v 1. - 4. rade a po právoplatnosti tohto rozsudku bude v konaní pokračovať, výrokom II. vyslovil, že o trovách konania bude rozhodnuté v konečnom rozsudku.

31. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podal odvolanie žalovaný a to včas. Uviedol, že podáva odvolanie v zmysle § 365 ods. 1 písm. b) Civilného sporového poriadku, (CSP) keďže súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, v zmysle § 365 ods. 1 písm. e) CSP, keďže konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, v zmysle § 365 ods. 1 písm. f) CSP, keďže súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a v zmysle § 365 ods. 1 písm. h) Civilného sporového poriadku z dôvodu, že rozhodnutie

súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia. Odvolaním napadol aj druhý výrok medzitýmneho rozsudku z dôvodu, že ide o výrok závislý.

32. Uviedol, že súd prvej inštancie nesprávne aplikoval § 214 ods. 1 CSP, na ktorého aplikáciu nebol v danom prípade žiaden dôvod. Nestotožnil sa s odôvodnením súdu prvej inštancie, v zmysle ktorého vzhľadom na pomerne veľké množstvo nehnuteľností, ktoré boli predmetom dedičstva po poručiteľke R. B. by si určenie výšky nároku vyžadovalo podrobné a časovo náročné dokazovanie. Uviedol, že za kľúčové považuje to, že právny zástupca žalobcov na záver súdneho pojednávania dňa 16.04.2025 uviedol, že nemá ďalšie návrhy na vykonanie dokazovania, pričom o odbornom vyjadrení sa explicitne vyjadril ako o možnosti a nie o procesne relevantnom návrhu. Má preto pochybnosti, aké rozsiahle dokazovanie má v danom prípade súd prvej inštancie na mysli, keď zo strany samotných žalobcov k žiadnej takejto procesnej aktivite nedošlo, pričom súd v danom prípade nemôže vykonať dôkazy, ktoré strany nenavrhli. Taktiež poukazuje, že žalobcovia boli počas celého konania opakovane upozorňovaní na nedostatok žaloby, pričom zdôraznil, že ani znenie pripustenej žaloby na súdnom pojednávaní dňa 4.10.2024 nemôže obstať. Vzhľadom na porušenie ustanovení § 9 ods. 9 zákona číslo 97/2013 Z. z o pozemkových spoločnostiach v znení neskorších právnych predpisov a taktiež poukázal to, že nedotknuté ostalo opomenutie pasív dedičstva a zjavná nevykonateľnosť žalobného návrhu.

33. Taktiež poukázal sa súd prvej inštancie nesprávne rozhodol medzitýmny rozsudkom podľa § 214 ods. 2 CSP a to bez návrhu strán sporu.

34. Taktiež uviedol že výrok medzitýmneho rozsudku neobsahuje obligatórne náležitosti a má za to a vidí pochybenie súdu prvej inštancie v tom, že ak súd prvej inštancie vydal tzv. medzitýmny rozsudok bolo namieste, aby priamo vo výroku rozhodnutia teda nielen v jeho odôvodnení, uviedol, že o výške nároku bude rozhodnuté v konečnom rozsudku. Za ďalší odvolací dôvod považuje žalovaný že súd prvej inštancie sa nevysporiadal s výpoveďou žalobkyne v prvom rade vo vzťahu k posúdeniu žalobcov ako spolužijúcich osôb podľa § 474 ods. 1, ods. 2 Občianskeho zákonníka a o tom, že akým spôsobom sa súd prvej inštancie vysporiadal s touto výpoveďou žalobkyne v 1. rade z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia nevyplýva. Má za to, že ide z tohto dôvodu o nepreskúmateľné rozhodnutie.

35. Za ďalší odvolací dôvod uviedol, že súd prvej inštancie nediferencoval jednotlivých žalobcov pri skúmaní naplnenia definičných kritérií spolužijúcich osôb podľa § 474 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka a bez náležitého skúmania, kto zo žalobcov v akej miere participoval na chode domácnosti a to či už finančne alebo vlastnou prácou a to nemôže bez akejkoľvek diferenciácie obstať.

36. Uviedol taktiež, že súd prvej inštancie sa nevysporiadal s argumentáciou žalovaného obsiahnutou v písomných podaniach žalovaného, že žalobcovia nespĺňajú definičné kritéria spolužijúcich osôb podľa § 474 ods. 1 a 2 OZ, a tak súd prvej inštancie vec nesprávne právne posúdil. Zdôraznil, že žalovaný ako aj manželka žalovaného netvorili spoločnú domácnosť so žalobcami, nakoľko boli manželmi a ich spoločná domácnosť bola oddelená od domácností žalobcov, pričom žalovaný spolu s manželkou zabezpečovali starostlivosť o svoju vlastnú domácnosť a nie o domácnosť žalobcov. Má za to, že finančné prostriedky žalobcu v 1/ rade a žalobcu 2/ vzhľadom na to, že išlo o vzťah medzi opatrovancom a opatrovníkom mohla R. B. použiť len na zabezpečenie životných potrieb žalobcu v 1/ rade a 2/ a nemohla tieto finančné prostriedky spojiť so svojimi finančnými prostriedkami a finančnými prostriedkami žalovaného ako jej manžela. Žalobcovia v 3/ a 4/ rade hospodárili samostatne. Od žalovaného a jeho manželky, mali samostatný príjem, bývali v osobitných izbách, žili svojim vlastným životom a netvorili s manželkou žalovaného spoločnú domácnosť, pričom títo neboli obmedzení spôsobilosti na právne úkony. Odvolateľ má za to, že neišlo tak o spoločnú domácnosť, ktorú tvorí spoložitie dvoch alebo viacerých fyzických osôb, ktoré spolu žijú trvale a ktoré spoločne uhrádzajú náklady na svoje potreby.

37. Žalovaný preto žiadal, aby odvolací súd medzitýmny rozsudok Okresného súdu Stará Ľubovňa zrušil a vec vrátil opäť súdu Stará Ľubovňa na ďalšie konanie alebo aby medzitýmny rozsudok Okresného súdu Stará Ľubovňa v celom rozsahu zamietol a žalovanému priznal voči žalobcom náhradu trov odvolacieho konania.

38. K odvolaniu žalovaných sa žalobcovia nevyjadrili.

39. Krajský súd v Prešove ako súd odvolací v rámci kompetencií vyplývajúcich z ustanovení § 34 CSP (Civilný sporový poriadok zákon číslo 160/2015 Z.z, ďalej iba „CSP“, platný od 1.7.2016) preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie podľa zásad uvedených v ustanovení § 379 a nasl. CSP bez nariadenia pojednávania podľa § 385 CSP (a contrario) a zistil, že rozhodnutie súdu prvej inštancie je vo výroku vecne správne preto odvolací súd do rozhodnutia súdu prvej inštancie potvrdil v zmysle ustanovení § 387 ods. 1 CSP.

40. Podľa § 387 ods. 2 CSP., ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie

dôvody. Odvolací súd konštatuje, že sa stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia a pre zdôraznenie správnosti dodáva nasledovné.

41. V prvom rade odvolací súd poukazuje, že dokazovanie je jedným zo základných inštitútov civilného procesu a aby súd vedel spor prejednať a rozhodnúť, musí mať zabezpečený dostatok skutkových poznatkov, významných pre rozhodnutie vo veci samej. V ustanovení § 185 CSP bol zavedený princíp formálnej pravdy, a formálnou pravdou sa tak rozumie, že súd pri rozhodovaní vychádza výlučne z dôkazov, ktoré mu navrhli strany sporu. Súd sa tak nemusí dostať k úplnému zisteniu pravdy vzhľadom na to, že si o spore môže urobiť svoj obraz iba v rozsahu, ako mu ho vykreslia strany sporu svojimi tvrdeniami a súvisiacimi dôkazmi. Dôraz sa kladie na procesnú diligenciu strán sporu, čoho dôsledkom je obmedzenie dôkaznej iniciatívy súdu a jej presun takmer bezvýhradne na strany sporu.

42. Podľa § 185 CSP môže súd vykonať len tie dôkazy, ktoré navrhli stranu sporu, pričom sám rozhodne, ktoré z navrhnutých dôkazov vykoná. V danom prípade preto platí princíp formálnej pravdy a z uvedeného sa preto prioritizuje procesná aktivita sporových strán, ktoré sú zásadne povinné tvrdiť rozhodujúce skutočnosti a označiť dôkazné prostriedky na preukázanie svojich tvrdení. Každá procesná strana má právo sa oboznámiť a reagovať na tvrdenia a dôkazné návrhy protistrany. Ide o kontradiktórny proces, kde proti sebe stoja dve strany sporu s protichodným záujmom na jeho výsledku. Aj v čase odvolacieho konania preto súd vychádzal z uvedených ustanovení CSP.

43. Odvolací súd poukazuje, že základné právo na súdnu ochranu zohráva v demokratickej spoločnosti natoľko závažnú úlohu, že pri rozhodovaní o podmienkach jeho uplatnenia neprichádza zo strany súdov do úvahy zužujúci výklad ani také interpretačné postupy pri výklade procesných predpisov, ktorých následkom by mohlo byť jeho neodôvodnené, prípadne svojvoľné obmedzenie alebo odňatie. Konanie a rozhodovanie všeobecných súdov sa uskutočňuje v predpísanom ústavnom a zákonnom rámci, rešpektovanie ktorého vylučuje svojvoľu v ich postupe, pričom vylúčenie svojvoľe sa zabezpečuje viacerými prostriedkami vrátane ich povinnosti svoje rozhodnutia odôvodniť. Odôvodnenie rozhodnutí dovoľuje stranám sporu posúdiť ako súd ich veci vyložil, ako aplikoval príslušné procesné predpisy a akými úvahami sa riadil pri svojom rozhodovaní o spore. Odôvodnenie rozhodnutí súdov v tomto smere tvorí súčasť spravodlivého súdneho procesu a zodpovedá základnému právu na súdnu ochranu podľa článku 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky ako aj článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

44. V ďalšom odvolací súd pripomína, že právo na určitú kvalitu súdneho rozhodnutia, ktorým je aj právo sporovej strany na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia, tak ako už vyššie uvedené, je jedným z aspektov práva na spravodlivý proces. Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva totiž aj povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán, (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (rozhodnutie Európskeho súdu ľudské práva Kraska proti Švajčiarsku z 29.04.1993, nález Ústavného súdu sp. zn. II US 410/06, a iné).

45. Štruktúra práva na odôvodnenie je rámcovo upravená v ustanovení § 220 ods. 2 CSP, pričom táto norma sa uplatňuje aj odvolacom konaní. Odôvodnenie súdneho rozhodnutia o opravnom konaní však nemá, (nemusí) odpovedať na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní, zostali sporné alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov prvostupňového rozhodnutia, ktorí sa preskúmava v odvolacom konaní (II. US 78/05).

46. Právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia preto neznamená, že súd musí dať podrobnú odpoveď sporovej strane, z odôvodnenia rozhodnutia musia byť však zrejme všetky pre rozhodnutie podstatné skutočnosti, objasňujúce skutkový a právny základ rozhodnutia (II US 76/07).

47. V odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa žalobca domáhal, aké skutočnosti tvrdil aké dôkazy označil, aké prostriedky procesného útoku použil, ako sa vo veci vyjadril žalovaný, aké prostriedky procesnej obrany použil. Súd jasne a výstižne vysvetlí ako posúdil podstatné skutkové tvrdenie a právne argumenty strán, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal, ako ich vyhodnotil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy, ako vec právne posúdil, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax. Súd dbá, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

48. Odvolací súd konštatuje, že napadnutý medzitimný rozsudok súdu prvej inštancie odvolaním žalovaného spĺňa náležitosti v zmysle ustanovenia § 220 ods. 1, 2 CSP a preto nezakladá žiaden odvolací dôvod a to len z toho dôvodu, že rozhodnutie nie je podľa predstáv jednej zo strán sporu.

49. Odvolací súd pripomína, že medzitimný rozsudok predstavuje rozsudok o základe alebo dôvode uplatneného nároku. Jeho vydanie podlieha princípu procesnej ekonomie a teda jedine princípu účelnosti. Možno ho vydať aj bez návrhu sporovej strany (CSP, Veľký komentár, Štev. a spol., strana

858).Odvolací dôvod uvádzaný žalovaným , že medzitýmny rozsudok možno vydať iba na návrh sporovej strany preto neobstojí.

50. V prejednávanej veci súd prvej inštancie rozhodol v zmysle uplatneného návrhu, najprv o práve oprávnených dedičov na vydanie dedičstva nadobudnutého neoprávneným dedičom, ktoré je zabezpečené špeciálnym ustanovením a to ustanovením § 485 ods. 1 OZ a nasl. Ide o situáciu, keď po právoplatnom skončení konania o dedičstve vyjde najavo, že oprávneným dedičom je (sú) aj niekto iný , než ten, komu súd potvrdil nadobudnutie dedičstva a toto ustanovenie poskytuje tomuto dedičovi (týmto dedičom) ochranu . Oprávneným dedičom je potom ten , kto nebol účastníkom dedičského konania , pretože súd naňho neprihliadol pri prejednaní dedičstva. a súčasne ten , kto mal nadobudnúť dedičstvo zo zákona. Nepravý dedič je tak povinný vydať majetok (alebo jeho časť) , v tomto prípade majetok , ktorý nemal nadobudnúť v takom rozsahu. Žaloba uplatnená žalobcami má preto oporu v hmotnom práve .

51. V prejednávanej veci je preukázané, že oprávnení dedičia podali žalobu v trojročnej premičacej dobe a súd prvej inštancie po riadne vykonanom dokazovaní dospel k záveru, že žaloba o vydanie dedičstva bola podaná dôvodne.

52. Odvolací súd hodnotí pozitívne účelnosť postupu súdu prvej inštancie ,pretože že sa javí dôvodné a aj účelné rozhodnúť v prejednávanej veci medzitýmny rozsudkom a najprv ,tak v prvej časti konania rozhodnúť o základe a dôvode uplatneného nároku , v zmysle hmotného práva. Konštatuje, že odôvodnenie medzitýmneho rozsudku vychádza z objektívneho postupu súdu prvej inštancie pri zisťovaní skutkového stavu pre rozhodnutie, pretože súd prvej inštancie v dostatočnom rozsahu sa venoval všetkým otázkam vyplývajúcim z uplatneného nároku. Odvolací sú má za preukázané ,že žalobcovia v 1.-4. rade prichádzajú do úvahy ako dedičia v druhej dedičskej skupine podľa ustanovení § 474 OZ.

53. Odvolaciemu súdu sa javí z vykonaného dokazovania súdom prvej inštancie ,za dostatočne preukázané, že žalobcovia v 1.-4. rade žili s poručiteľkou R. B., ich sestrou, najmenej po dobu jedného roka pred jej smrťou v spoločnej domácnosti a ktorí sa z tohto dôvodu starali o spoločnú domácnosť . Bolo preukázané , že všetci žalobcovia spolu trvale žili a spoločne uhrádzali náklady na svoje potreby spolu s poručiteľkou , ale aj jej manželom - žalovaným. Spoločne prispievali tak nielen finančne , ale aj iným spôsobom , na udržiavanie tejto domácnosti, na úhradu spoločných potrieb , a to podľa svojich možností a schopností v rámci tohto spoločenstva a zároveň sa všetci členovia tohto spoločenstva podieľali na všetkých výhodách tohto spoločenstva. Išlo tak o vzťah vyplývajúci z spotrebnej spolupatričnosti v spoločnej domácnosti. Neišlo pritom o krátkodobý, či dočasný stav, ale o stav dlhodobo trvajúci , a to niekoľko rokov. Ani skutočnosť, že poručiteľka R. B. bola súčasne opatrovníčkou žalobcov v 1. a 2. rade , nevylučuje sama osebe vznik dedičského nároku na dedičstvo po poručiteľke. Nakoniec žalovaný ani tvrdenia žalobcov , žiadnym hodnoverným spôsobom nepreukázal.

54. Javí sa preto aj odvolaciemu súdu postup súdu prvej inštancie účelným a v súlade s princípom procesnej ekonomie, až v ďalšej , nadväzujúcej časti konania, rozhodnúť o výške nároku ,čo v prejednávanej veci znamená určenie rozsahu dedičstva . Až v tejto časti konania súd prvej inštancie podrobne uvedie rozsah dedičstva, vychádzajúc z ustanovení § 474 ods.1,2.OZ, ale súčasne aj prihliadne, okrem iného, aj na ustanovenia § 470 ods.2 OZ, teda na prípadne dlhy poručiteľa.

55. Odvolací súd po preskúmaní napadnutého rozhodnutia i konania, ktoré mu predchádzalo dospel k záveru, že súd prvej inštancie v preskúmvanej veci dostatočne zistil skutkový stav v rozsahu potrebnom na zistenie rozhodujúcich skutočností a na podklade vykonaného dokazovania dospel k správnym skutkovým zisteniam a návrh žalobcov aj správne právne posúdil.

56. Nakoľko i odôvodnenie písomného vyhotovenia rozsudku napadnutého odvolaním zodpovedá kritériám uvedeným v ustanovení § 220 CSP odvolací súd konštatuje správnosť týchto dôvodov a v podstatných bodoch na ne odkazuje.

57. Odvolací súd preskúmal všetky námietky vyjadrené v odvolaní žalovaného a po ich preskúmaní dospel k záveru, že tieto nie sú dôvodné, pretože v konečnom dôsledku nemôžu prívodiť zmenu zisteného skutkového i právneho stavu.

58. Odvolací súd nerozhodoval o trovách odvolacieho konania, nakoľko nejde o konečné rozhodnutie , o nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodne súd prvej inštancie aj bez návrhu v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí (§ 262 ods.1 CSP).

59. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Prešove pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolaateľ má právo zvoliť si advokáta a možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP).

Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva (§ 125 ods. 2 CSP).

Dovolaateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).